

LA CASA DE MOSSÈN CINTO

J. B. Xuriguera

Hem visitat no fa gaire la casa on nasqué Jacint Verdaguer. I ens vam endur una impressió de profunda tristesa.

Sembla que al poble li faci nosa aquella casa. Quan pregunteu a un veï de Folgueroles on es troba el bressol del poeta, us informen sense gaire amabilitat i endevineu que no voldrien sentir-ne parlar. Es natural que sigui així. A ningú no agrada ensenyar misèries ni desgràcies.

Tot ho compreneu quan arribeu allí. La casa on nasqué el nostre més gran poeta està tancada, amb la porta trencada i una finestra sense batent ni vidre. Una dona que viu al davant guarda la clau i ens permeté d'entrar-hi.

Vam recórrer amb emoció aquelles estances fins dalt de tot. Els sostres es belluguen i en alguna cambra no es pot entrar degut al perill que ofereix. L'escala es troba en un estat lamentable. No hi ha portes. Tot es ruïnós i ple de brutícia. Es completament buida. Tot sovint ha desaparegut fins i tot l'emblanquinat de les parets. Aquelles cambres venerables són avui només refugi d'ocells i el vent entra lliure per tot arreu. En una petita eixida del darrera s'han emportat fins i tot la barana. En lloc del bressol del nostre poeta diríem que és una tomba.

Volem creure que tothom que la visita pensa el mateix que nosaltres. -Per què no s'han fet allí les reparacions necessàries? Per què no es fan encara? Què s'espera? Que s'esfondri un dia i desaparegui completament? Això pot ocórrer molt aviat. Potser no haurem d'esperar gaire.

I aleshores, què direm? Quina excusa donarem a les generacions que vindran? Qui tindrà la culpa que aquella llar estimada desaparegui davant la passivitat i la indiferència de tothom?

Sembla que algú guarda encara alguns mobles i objectes de la casa pairal de Mossèn Cinto. El poble que tant l'ha estimat, aparentment generós i sentimental, no ha fet encara el necessari per evitar que es perdi la casa on nasqué el nostre geni.

Portar a cap les reparacions necessàries no és pas una tasca de Folgueroles sinó un deure de tots. Fa seixanta-quatre anys que és mort el poeta, i no s'ha fet mai res d'efectiu per salvar aquelles parets i convertir-les en un museu i un lloc de romiatge. I només amb el que costà el monument que li aixecà Barcelona s'hauria pogut renovar-la. Amb l'import de les plaques de tots els carrers que li han estat dedicats, s'hauria pogut evitar l'abandó complet en què es troba.

Veritablement, es podria parlar d'ingratitude per part d'un poble que ha tingut un geni excepcional, que en parla arreu i cada dia, i deixa en canvi que s'esfondrin en el més complet abandó les pedres venerables que el veieren néixer, jugar, treballar i sofrir.

- No cal, féu l'inspector, em fio de la vostra paraula.

- Gràcies.

Vaig llençar una llambregada a la meua companya que estava perfectament al corrent de la meua situació econòmica i, adreçant-me a l'inspector, vaig afirmar amb aplom:

- No solament no dec res sinó que em sobren diners per a viure. Sovint no sé què fer-ne.

En oir això la meua companya s'entaforà al fons de l'alcova de por que li escapés el riure.

- Us felicito, féu l'inspector.

- Gràcies.

- Suposo que aquesta abundància de diners procedeix del vostre pare.

- Està clar.

- Què fa el vostre pare? De què viu?

- El pare és propietari rural. Posseeix hectàries i més hectàries de terra, boscos immensos d'alzines sureres. Sabeu què són alzines sureres? (L'inspector va fer que sí amb el cap) i masos, qui sap els masos. Tot en plena prosperitat.

L'inspector m'esguardava entre sorprès i dubitatiu.

- A casa som rics, sabeu? M'envien més diners dels que puc despendre. No féu cabal de la modèstia de la meua cambra. Els espanyols som senzills i sobris. A més a més, és prop de l'Institut. Només he de travessar el carrer i ja hi sóc.

L'inspector no sabia què més demanar-me i jo no hauria sabut què millor respondre-li.

Ell se'n va anar, més o menys convençut. Jo vaig seguir lluitant aferrissadament, inutilment, per obtenir el meu certificat d'estudis a l'Institut Dalcroze. Vingueren altres temps més feliços. Llavors vaig poder estudiar lletres a la Universitat de Ginebra.